

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2ObdoG/1/2020
Identifikačné číslo spisu: 1116225471
Dátum vydania rozhodnutia: 11.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1116225471.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci konania o zrušenie zápisu údajov v obchodnom registri pri obchodnej spoločnosti BELAR-GROUP, a. s. v likvidácii, Metodova 7, Bratislava, IČO: 35 699 213, vedenej na Okresnom Súde Bratislava I pod sp. zn. 37Exre/65/2016, v konaní o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 12. februára 2019, č. k. 37Exre/65/2016-190 v spojení s doplňujúcim uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 20. marca 2019, č. k. 37Exre/65/2016-210, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 12. februára 2019, č. k. 37Exre/65/2016-190 v spojení s doplňujúcim uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 20. marca 2020, č. k. 37Exre/65/2016-210 z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I uznesením zo dňa 12. februára 2019, č. k. 37Exre/65/2016-190 zrušil zápis v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, odd. Sa, vl. č. 1161/B pri obchodnej spoločnosti BELAR-GROUP, a. s. v likvidácii, Metodova 7, Bratislava, IČO: 35 699 213, vykonaný v konaní sp. zn. 33Exre/126/2011 dňa 11. apríla 2011 a v nasledovných konaniach, v nasledovnom znení

Vymazáva sa:

V časti LIKVIDÁTOR:

JUDr. Alena Vagačová

Z.

XXX XX N.

Dátum narodenia: XX.XX.XXXX

Rodné číslo: XXXXXX/XXXX

Vznik funkcie: 01.06.2008

Skončenie funkcie: 31.10.2008

Mgr. Ľubomír Bugáň

Bajkalská 25/a

821 01 Bratislava

Dátum narodenia: XX.XX.XXXX.
Rodné číslo: XXXXXX/XXXX
Vznik funkcie: 14.12.2015

Mgr. Ľubomír Bugáň
Bajkalská 25/a
821 01 Bratislava
Dátum narodenia: XX.XX.XXXX.
Rodné číslo: XXXXXX/XXXX
Vznik funkcie: 19.03.2013

O. A. H.
F. X
XXX XX N.
Vznik funkcie: 28.10.2011

SPÔSOB KONANIA LIKVIDÁTORA V MENE SPOLOČNOSTI:

Likvidátor robí v mene spoločnosti úkony smerujúce k likvidácii v zmysle ust. § 72 a nasl. Obchodného zákonníka.

v časti VSTUP DO LIKVIDÁCIE

Dátum vstupu do likvidácie: 28.10.2011
Uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 28.10.2011 č. k. 33Exre/126/2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 05.12.2011 bola nariadená dodatočná likvidácia obchodnej spoločnosti BELAR-GROUP, a. s., v likvidácii v zmysle ust. § 75a Obchodného zákonníka.

v časti INÉ ĎALŠIE PRÁVNE SKUTOČNOSTI

1. Okresný súd Bratislava I uznesením zo dňa 10.06.2015, č. k. 33CbR/33/2012-213, ktoré v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 1Cob/219/2015-251 nadobudlo právoplatnosť dňa 14.12.2015, odvolal z funkcie likvidátora predmetnej spoločnosti Mgr. Petra Tótha so sídlom kancelárie: Radlinského 6, 811 07 Bratislava a vymenoval do funkcie likvidátora predmetnej spoločnosti Mgr. Ľubomíra Bugáňa, so sídlom kancelárie: Bajkalská 25/A, 825 03 Bratislava, z čoho vyplýva, že funkcia likvidátora O. A. H. skončila dňa 14.12.2015. Uznesenie zo dňa 25.01.2016, č. k. 33Exre/20/2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 19.02.2016.
2. Uznesenie Krajského súdu Bratislava zo dňa 31.01.2013, č. k. 1Cob/232/2012-95, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 19.03.2013.
3. 1. Obchodné meno: BELAR-GROUP, a. s. v dodatočnej likvidácii. Uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 28.10.2011, č. k. 33Exre/126/2011, právoplatné 05.12.2011.

Zapisuje sa:
SKONČENIE LIKVIDÁCIE
Dátum skončenia likvidácie: 31.10.2008

ZRUŠENIE SPOLOČNOSTI A PRÁVNY DÔVOD ZRUŠENIA

Rozhodnutím príslušného orgánu spoločnosti (družstva) o zrušení obchodnej spoločnosti (družstva) podľa § 68 ods. 3 písm. b) Obchodného zákonníka.

PRÁVNY DÔVOD VÝMAZU ZAPÍSAanej OSOBY Z OBCHODNÉHO REGISTRA

Zapísaná osoba vymazaná z obchodného registra: 24.06.2010

Právny dôvod výmazu:
dobrovoľný výmaz

INÉ ĎALŠIE PRÁVNE SKUTOČNOSTI

1. Zápisnica z mimoriadneho valného zhromaždenia konaného dňa 01.12.2008, na ktorom bola schválená účtovná závierka ku dňu skončenia likvidácie, konečná správa likvidátora o priebehu likvidácie spolu s návrhom na rozdelenie likvidačného zostatku. Konečná správa likvidátora o priebehu likvidácie zo dňa 24.11.2008.

Súhlas Daňového úradu Bratislava II zo dňa 21.11.2008 s výmazom spoločnosti BELAR-GROUP, a. s., v likvidácii z obchodného registra

Obchodná spoločnosť BELAR-GROUP, a. s., v likvidácii, Metodova 7, 821 08 Bratislava, IČO: 35 699 213 zapísaná v obchodnom registri v odd. Sa vl. Číslo 1161/B sa v y m a z u j e z obchodného registra

Konajúci súd v spojení s doplňujúcim uznesením Okresného sudu Bratislava I z 20. marca 2019, č. k. 37Exre/65/2016-210, zrušil zápis v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, odd., Sa vl. č. 1161/B pri obchodnej spoločnosti BELAR-GROUP, a. s. v likvidácii, Metodova 7, Bratislava, IČO: 35 699 213 vykonaný v konaní 33Exre/126/2011 dňa 11.04.2011 a v nasledovných konaniach, v nasledovnom znení:

Vymazáva sa:

v časti LIKVIDÁTOR

Mgr. Ľubomír Bugáň

Bajkalská 25/a

821 01 Bratislava

Vznik funkcie: 19.03.2013

Skončenie funkcie: 19.03.2013

O.. A. H.

F. X

XXX XX N.

Vznik funkcie: 28.10.2011

Skončenie funkcie: 19.03.2013

v časti VSTUP DO LIKVIDÁCIE

Dátum vstupu do likvidácie: 28.10.2011

Uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 28.10.2011, č. k. 33Exre/126/2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť 05.12.2011 bola nariadená dodatočná likvidácia obchodnej spoločnosti BELAR-GROUP, a. s., v likvidácii v zmysle § 75a Obchodného zákonníka. Okresný súd Bratislava I uznesením zo dňa 10.06.2015, č. k. 33CbR/33/2012-213, ktoré v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, č. k. 1Cob/219/2015-251 nadobudlo právoplatnosť dňa 14.12.2015 odvolal z funkcie likvidátora predmetnej spoločnosti O.. A. H. so sídlom kancelárie: F. X, XXX XX N. a vymenoval do funkcie likvidátora predmetnej spoločnosti Mgr. Ľubomíra Bugáňa, so sídlom kancelárie: Bajkalská 25/A, 821 03 Bratislava z čoho vyplýva, že funkcia likvidátora O.. A. H. skončila dňa 14.12.2015.

2. V odôvodnení napadnutých rozhodnutí okresný súd uviedol, že dňa 06.12.2016 mu bol doručený návrh L.. A. S. a L.. H. A., zastúpeného: LEGATE, s. r. o., advokátska kancelária so sídlom Dvořákovo nábr. 8/A, 811 02 Bratislava, IČO: 35 846 909, na zrušenie zápisu údajov v obchodnom registri pri obchodnej spoločnosti BELAR-GROUP, a. s. v likvidácii, Metodova 7, Bratislava, IČO: 35 699 213. Navrhovatelia svoj návrh odôvodnili tým, že dňa 28.10.2011 bola uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 33Exre/126/2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 05.12.2011, na návrh spoločnosti GLOBAL PACIFIC WEST, s. r. o., nariadená dodatočná likvidácia majetku BELAR-GROUP, a. s. v likvidácii a za likvidátora bol ustanovený O.. A. H.. Dôvodom na nariadenie dodatočnej likvidácie bolo zistenie ďalšieho majetku, a to pohľadávky spoločnosti voči bývalým členom predstavenstva, z dôvodu porušenia povinností pri výkone ich pôsobnosti, čím mali spôsobiť škodu vo výške najmenej 6.638,78 EUR (zrejme 6.638.783,77 EUR, poznámka dovolacieho súdu).

3. Okresný súd Bratislava I ďalej poukázal na to, že podľa návrhu spoločnosti GLOBAL PACIFIC

WEST, s. r. o., by mala byť dodatočne zisteným majetkom spoločnosti pohľadávka voči bývalým členom predstavenstva spoločnosti L.. H. A. a L.. A. S. v údajnej výške najmenej 200.000.000 Sk (t. j. 6.638.783,77 EUR), ktorá vznikla tým, že členovia predstavenstva na základe zmluvy zo dňa 14.09.2007 previedli hromadné listinné akcie na meno BELAR, a. s., ktoré boli majetkom spoločnosti, na spoločnosť DELFIN TRADE, s. r. o., za neprimerane nízku cenu a tým spôsobili spoločnosti a jej akcionárom škodu. Následne dňa 28.11.2007 bola medzi spoločnosťou DELFIN TRADE, s. r. o. ako predávajúcim a spoločnosťou AGROFERT Slovakia a. s. ako kupujúcim, uzavretá Zmluva o kúpe cenných papierov, predmetom ktorej bol prevod rovnakého balíka akcií spoločnosti BELAR, a. s. predstavujúceho 88,34 %-ný podiel na základnom imaní.

4. Navrhovatelia mali za to, že predmetná pohľadávka spoločnosti je premlčaná, nakoľko spoločnosť GLOBAL PACIFIC WEST, s. r. o., vo svojom návrhu na nariadenie dodatočnej likvidácie spoločnosti BELAR-GROUP, a. s. uviedla, že pokiaľ nedôjde k nariadeniu dodatočnej likvidácie do 14.09.2011, pohľadávke hrozí premlčanie v 4-ročnej premlčacej dobe, čo bude mať za následok zánik možnosti jej súdneho uplatnenia. Napriek tomu Okresný súd Bratislava I nariadil dodatočnú likvidáciu až dňa 28.10.2011, teda po uplynutí navrhovateľom deklarovanej 4-ročnej premlčacej doby. Navrhovatelia zároveň mali za to, že uvedená pohľadávka je sporná, v čase nariadenia dodatočnej likvidácie s najväčšou pravdepodobnosťou už premlčaná, nebola uznaná dlžníkmi, ani priznaná právoplatným súdnym rozhodnutím. Nariadením dodatočnej likvidácie preto podľa názoru navrhovateľov súd významným spôsobom nezákonne zasiahol do legitímnych očakávaní členov predstavenstva spoločnosti - navrhovateľov L.. H. A., Y.. a L.. A. S., Y.. a do ich právnej istoty.

5. Navrhovatelia ďalej uviedli, že pokiaľ by pohľadávka, ktorá bola dôvodom na nariadenie dodatočnej likvidácie existovala, potom existovala ešte pred výmazom spoločnosti BELAR-GROUP, a. s. v likvidácii z obchodného registra, dokonca ešte v čase, kedy likvidátorka JUDr. Alena Vágačová speňažovala všetok majetok spoločnosti. Navrhovatelia preto považujú tvrdenia navrhovateľa dodatočnej likvidácie za nepravdivé, keďže ako bývalý akcionár spoločnosti BELAR-GROUP, a. s. v likvidácii vedel už pred výmazom spoločnosti z obchodného registra počas jej likvidácie o skutočnostiach, ktoré následne návrhom na povolenie dodatočnej likvidácie uplatnil ako dôvody na jej nariadenie. Navrhovatelia boli názoru, že nie je možné hovoriť o dodatočne zistenej pohľadávke, ktorá, aj ak by bola oprávnená, existovala by už počas likvidácie spoločnosti. Skutkový a právny predpoklad na nariadenie dodatočnej likvidácie spoločnosti BELAR-GROUP, a. s. týmto nebol daný.

6. Okresný súd Bratislava I výzvou zo dňa 15.06.2018 vyzval spoločnosť BELAR - GROUP, a. s. v likvidácii na vyjadrenie k predmetnému návrhu na začatie konania o zrušení zápisu údajov v obchodnom registri. Dňa 30.07.2018 bolo súdu doručené vyjadrenie likvidátora spoločnosti BELAR-GROUP, a. s. v likvidácii, k návrhu na zrušení zápisu údajov Mgr. Ľubomíra Bugáňa, ktorý k návrhu uviedol, že podľa podkladov a informácií, ktoré má ako dodatočný likvidátor spoločnosti BELAR-GROUP, a. s. v dodatočnej likvidácii k dispozícii, je existencia skutkových predpokladov na vykonanie zápisu pochybná, nakoľko pohľadávku, ktorá má tvoriť hmotnoprávny predpoklad na povolenie dodatočnej likvidácie, nepovažuje za dostatočne podloženú. Likvidátor uviedol, že s výnimkou súdneho rozhodnutia, ktorým bola povolená dodatočná likvidácia, ktoré je podľa jeho názoru pri odôvodnení existencie nároku na náhradu škody a stanovení jej výšky pomerne zmätočné, si nie je vedomý žiadneho dokumentu, z ktorého by existencia nároku na náhradu škody vyplývala. Pohľadávku neuvádza ani likvidátorka spoločnosti JUDr. Alena Vágačová v záverečnej správe o priebehu likvidácie, takáto pohľadávka nebola zo strany spoločnosti voči bývalým členom predstavenstva evidovaná, uplatňovaná či vymáhaná, prípadne zistená v súdnom konaní. V prípade, ak by pohľadávka existovala, je otázna jej reálna majetková hodnota v čase nariadenia dodatočnej likvidácie, nakoľko ak pohľadávka vznikla podpisom Zmluvy o prevode cenných papierov (14.09.2007), tak ku dňu nariadenia dodatočnej likvidácie (28.10.2011) bola už zrejme premlčaná. Vzhľadom na uvedené likvidátor spoločnosti uviedol, že nemal námietky voči tomu, aby súd po preskúmaní veci návrhu navrhovateľov vyhovel.

7. S poukazom na § 75a Obchodného zákonníka, § 24 C. m. p., § 291 ods. 1, ods. 2 C. m. p., § 294 ods. 1 C. m. p., § 299 ods. 1 až 3 C. m. p., § 396 ods. 5 C. m. p. okresný súd uzavrel, že návrh na

začatie konania môže podať štátny orgán, bývalý spoločník, bývalý štatutárny orgán alebo jeho člen, bývalý veriteľ a bývalý dlžník. Po výmaze spoločnosti z obchodného registra by v zásade nemali existovať veritelia, pretože ich pohľadávky mali byť počas likvidácie uspokojené. Samotný fakt, že voči vymazanej spoločnosti existujú pohľadávky, nie je podľa názoru okresného súdu spôsobilý privediť rozhodnutie súdu o nariadení dodatočnej likvidácie majetku spoločnosti. Navrhovatelia totiž musia v prípade tvrdenia existencie dodatočne objaveného majetku túto existenciu relevantným spôsobom preukázať.

8. Okresný súd Bratislava I po preskúmaní spisového materiálu obchodnej spoločnosti BELAR-GROUP, a. s. v likvidácii dospel k záveru, že v danom prípade neboli splnené skutkové, ani právne predpoklady na vykonanie zápisu dodatočnej likvidácie spoločnosti BELAR-GROUP, a. s. v likvidácii do obchodného registra. Konajúci súd sa v danom prípade stotožnil s tvrdeniami navrhovateľov, pričom mal za to, že samotné tvrdenie o existencii majetku ešte neosvedčuje reálnu existenciu majetku. Právny názor okresného súdu umocnilo aj tvrdenie dodatočného likvidátora, ktorého úkony majú smerovať k likvidácii dodatočne zisteného majetku, ktorý potvrdil, že pohľadávku, ktorá má tvoriť hmotnoprávny predpoklad na povolenie dodatočnej likvidácie, nepovažuje za dostatočne podloženú. Vzhľadom na uvedené, okresný súd návrhu navrhovateľov v plnom rozsahu vyhovel.

9. Na podnet obchodnej spoločnosti GPW s. r. o., ako bývalého akcionára spoločnosti BELAR-GROUP, a. s., podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej „generálny prokurátor“), v zmysle ustanovenia § 78 ods. 2 C. m. p. v spojení s § 83 písm. i/ C. m. p., dovolanie generálneho prokurátora (ďalej aj „dovolanie GP“). Generálny prokurátor uviedol, že z napádaných uznesení vyplýva, že v konaní o zrušení zápisu údajov okresný súd zrušil zápis v obchodnom registri vykonaný na základe právoplatného rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I z 28. októbra 2011, sp. zn. 33Exre/126/2011 o nariadení dodatočnej likvidácie spoločnosti BELAR-ROUP, a. s., naposledy so sídlom Metodova 7, 821 08 Bratislava. Napadnutým uznesením Okresného súdu Bratislava I č. k. 37Exre/65/2016-190, v spojení s Doplňujúcim uznesením Okresného súdu Bratislava I z 20. marca 2019 č. k. 37Exre/65/2016-210, bol preto podľa názoru generálneho prokurátora porušený zákon, nakoľko sa okresný súd neriadil ustanoveniami § 299 ods. 1 a 2 C. m. p.

10. Generálny prokurátor zdôraznil, že účelom konania o zrušení zápisu údajov je odstrániť zápis, ktorý bol vykonaný na základe konania o zápise údajov, ak materiálne podmienky pre tento zápis neboli splnené. Čiže ide o opravu nesprávnych údajov, v dôsledku podania vecne nesprávneho návrhu na zápis do obchodného registra a návrat do pôvodného stavu, existujúceho pred vykonaním skutkovo a právne nesprávneho zápisu údajov do obchodného registra. Na základe právoplatného súdneho rozhodnutia nemôže registrový súd vykonať materiálne nesprávny zápis. Konajúci súd však podľa generálneho prokurátora, v rozpore s platnou právnou úpravou preskúmal a zrušil účinky právoplatného rozhodnutia súdu o nariadení dodatočnej likvidácie. Takýmto postupom súd nezákonne zasiahol do majetkových práv všetkých bývalých akcionárov spoločnosti BELAR-GROUP, a. s., ktorých legitímnym očakávaním je účasť na rozdelení likvidačného zostatku.

11. Generálny prokurátor má za to, že vyjadrenie likvidátora, spochybňujúce právoplatné rozhodnutie súdu o dodatočnej likvidácii (ktorý odôvodnenie existenciu náhrady škody a jej výšky súdom považuje za zmätočné), ako aj skutočnosť, že nemal námietky, aby súd návrhu navrhovateľov po preskúmaní vyhovel, je v danom prípade irelevantné.

12. V dovolaní GP je ďalej zdôraznené, že konanie o zrušení zápisu nie je opravným prostriedkom, v rámci ktorého sa môžu preskúmať právoplatné súdne rozhodnutia a následne zrušovať zápisy a vymazávať údaje vyplývajúce z výroku právoplatného súdneho rozhodnutia. V konkrétnom prípade bol návrh podaný po viac ako 5 rokoch od vstupu spoločnosti do dodatočnej likvidácie a v čase prebiehajúcej dodatočnej likvidácie. Záujem zrušiť právoplatné rozhodnutia v danom prípade prevyšuje nad záujmom jeho nezmeniteľnosti. Konajúci súd v rozpore s platnou právnou úpravou, podľa generálneho prokurátora zrušil zápis v obchodnom registri vykonaný na základe právoplatného súdneho rozhodnutia. Takýto postup súdu nemožno preto posudzovať inak, ako zásadnú (fundamentálnu) vadu

súdneho rozhodnutia. Potreba nápravy takejto zásadnej vady je podľa generálneho prokurátora v zmysle hodnotového rámca vymedzeného ustanovením § 78 ods. 2 C. m. p., prípustná. Z uvedeného dôvodu generálny prokurátor navrhuje dovolaním napadnuté uznesenia okresného súdu zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie.

13. Navrhovatelia vo svojom vyjadrení k dovolaniu GP podrobne poukázali na chronológiu daného prípadu s tým, že skutkové a právne predpoklady na vykonanie zápisu dodatočnej likvidácie neboli splnené. Majú za to, že zápis sa vykonal na základe formálne správneho ale materiálne nesprávneho súdneho rozhodnutia. S poukazom na porušenie § 94 ods. 1 O. s. p. navrhovatelia dodali, že registrový súd zrejme sledoval, aby sa dosiahla právoplatnosť rozhodnutia o dodatočnej likvidácii bez vedomosti všetkých účastníkov konania, najmä dlžníkov údajnej novoobjavenej pohľadávky. Navyše podľa navrhovateľov registrový súd mal úmyselne prekročiť svoju právomoc, nakoľko v nesporovom konaní rozhodol o spornej pohľadávke tak, že ju mal ako majetok za preukázanú bez rozhodnutia všeobecného súdu. Z tohto dôvodu bola podľa navrhovateľov nariadená dodatočná likvidácia BELAR-GROUP, a. s. nezákonne, bez materiálnej podmienky vyžadovanej § 75a Obchodného zákonníka, t. j. objavenia nového majetku spoločnosti.

14. Ďalej navrhovatelia uviedli, že generálny prokurátor dovolanie v súlade s § 83 C. m. p. riadne neodôvodnil, keď neuviedol o akú nesprávnu aplikáciu konkrétneho právneho predpisu zo strany konajúceho súdu podľa jeho názoru išlo. Napokon navrhovatelia majú za to, že v danom prípade nebol preukázaný ani verejný záujem na podaní dovolania GP. Z tohto dôvodu sa navrhovateľom javí dovolanie GP ako arbitrárne, nesprávne a porušujúce základné právo účastníkov na spravodlivý súdny proces. Podľa navrhovateľov nie je zachovaný ani princíp proporcionality vyjadrený v § 78 ods. 2 C. m. p., keďže potreba zrušiť právoplatné rozhodnutie o zrušení zápisu v obchodnom registri neprevyšuje princíp nezmeniteľnosti súdneho rozhodnutia a právnej istoty.

15. Podľa navrhovateľov, materiálnu správnosť rozhodnutia, zakladajúceho nariadenia dodatočnej likvidácie je možné a nevyhnuté skúmať v konaní podľa § 299 C. m. p. a súd v danom prípade postupoval správne, ak zistil, že predpoklady na vykonanie zápisu neboli splnené. Navrhovatelia preto žiadajú, aby dovolací súd dovolanie GP odmietol ako neprípustné alebo ho zamietol ako nedôvodné.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v zmysle ustanovenia § 86 C. m. p. v spojení s § 35 C. s. p.. (ďalej aj „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie generálneho prokurátora bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 81 C. m. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 86 C. m. p. v spojení s § 464 C. s. p.. a § 443 C. s. p..) dospel k záveru, že dovolanie GP je prípustné a v plnom rozsahu dôvodné.

17. Podľa § 78 ods. 1 C. m. p., proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky, ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

18. Podľa § 78 ods. 2 C. m. p., dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty.

19. Podľa § 81 C. m. p. dovolanie podáva generálny prokurátor na Najvyššom súde Slovenskej republiky do jedného roka od právoplatnosti rozhodnutia súdu.

20. Dovolanie GP je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý bol do právnej úpravy civilného konania zavedený s účinnosťou od 1. júla 2016, kedy nadobudli účinnosť nové civilné procesné kódexy - Civilný sporový poriadok a Civilný mimosporový poriadok. Dovolanie GP nemožno stotožňovať s mimoriadnym dovolaním, upraveným v predtým platnom a účinnom Občianskom súdnom poriadku. Dovolanie generálneho prokurátora je postavené na dvoch zásadách, a to zásade subsidiarity k iným

prostriedkom nápravy a zásade prísnej proporcionality, medzi potrebou zrušiť rozhodnutie súdu a princípom právnej istoty (Števec, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kolektív: Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha. C. H. Beck).

21. Ústavný súd SR vo viacerých rozhodnutiach o sťažnostiach proti rozhodnutiam všeobecných súdov, vydaných do 30. júna 2016, vyjadril záver, podľa ktorého ochrana poskytovaná mimoriadnym opravným prostriedkom subjektu odlišného od účastníka konania je prípustná len subsidiárne, t. j. len vtedy, ak osoba, ktorá sa domáha takéhoto mimoriadneho opravného prostriedku „neúspešne využila všetky zákonom dovolené a efektívne prostriedky na ochranu svojich práv a zákonom chránených záujmov (najmä podaním niektorého z opravných prostriedkov, vrátane mimoriadnych opravných prostriedkov) alebo takéto právne prostriedky nemala k dispozícii, prípadne boli tu objektívne prekážky, ktoré jej znemožnili ich využitie (viď sp. zn. III. ÚS 331/2006, IV. ÚS 265/2014 a IV. ÚS 129/2013). Rozdielne rozhodovanie Ústavného súdu SR - vo vzťahu k mimoriadnemu opravnému prostriedku subjektu odlišného od účastníka konania - bolo zjednotené stanoviskom pléna Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 3/2015, z ktorého vyplýva nasledovný právny záver: „Rešpektujúc princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím, zohľadňujúc princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako i výnimočnosť mimoriadneho dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku podávaného generálnym prokurátorom Slovenskej republiky je jeho prípustnosť v civilnom konaní akceptovateľná za podmienky vyčerpania všetkých zákonom dovolených riadnych, ako aj mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré mal účastník konania k dispozícii a ktoré mohol účinne využiť na ochranu svojich práv a oprávnených záujmov“.

22. K rovnakému právnomu záveru dospel aj Najvyšší súd SR v prijatom stanovisku R94/2015, z ktorého vyplýva nasledovné: „Procesná prípustnosť mimoriadneho dovolania podaného na podnet účastníka je v občianskom súdnom konaní podmienená tým, že tento účastník najprv sám neúspešne využil možnosť podať všetky zákonom dovolené riadne a mimoriadne opravné prostriedky, ktoré boli potenciaľne spôsobilé privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie. Pokiaľ túto možnosť nevyužil, mimoriadne dovolanie je treba odmietnuť“.

23. S prihliadnutím na doterajšiu judikatúru EŠLP, Ústavného súdu SR, Najvyšší súd SR ako dovolací súd je toho názoru, že v zmysle ustanovenia § 78 ods. 1, ods. 2 C. m. p. generálny prokurátor - ak dospeje k záveru o existencii závažnej fundamentálnej procesnej vady - je oprávnený podať dovolanie GP vtedy, keď účastník konania alebo osoba dotknutá rozhodnutím nemohla predtým sama svojou procesnou aktivitou - v tomto prípade podaním odvolania - dosiahnuť nápravu procesnej vady alebo nesprávnosti a domôcť sa tak ochrany svojich práv. Dovolací súd poukazuje na nález sp. zn. III. ÚS 331/2006, v ktorom Ústavný súd SR vyjadril záver, podľa ktorého ochrana poskytovaná mimoriadnym opravným prostriedkom subjektu odlišného od účastníka konania je prípustná vtedy, ak osoba, ktorá sa domáha podania takéhoto mimoriadneho opravného prostriedku, nemala k dispozícii zákonom dovolené a efektívne prostriedky na ochranu svojich práv a zákonom chránených záujmov (najmä podaním niektorého z opravných prostriedkov, vrátane mimoriadnych opravných prostriedkov).

24. Inštitút dovolania generálneho prokurátora je postavený na dvoch zásadách, a to subsidiarity k iným prostriedkom nápravy a prísnej proporcionality medzi potrebou zrušiť rozhodnutie súdu a princípom právnej istoty. Dovolací súd pri riešení otázky prípustnosti dovolania generálneho prokurátora, ktorá je vyvodzovaná z generálnym prokurátorom tvrdenej existencie fundamentálnej vady, musí zachovať istú postupnosť. V prvom poradí rieši napríklad otázku zachovania lehoty na podanie dovolania generálneho prokurátora, predmetu dovolania, ktorým je právoplatné rozhodnutie nevylúčené v ustanovení § 79 C. m. p., obsahu ustanovených náležitostí podľa § 82 ods. 1 a § 83 C. m. p., či existenciu podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu (§ 81 C. m. p.). Pokiaľ v rámci tohto posudzovania nezistí dôvod pre odmietnutie dovolania generálneho prokurátora, následne posudzuje otázky súvisiace s princípom subsidiarity tohto mimoriadneho opravného prostriedku, t. j. skúma, či podnecovateľ vyčerpal všetky jemu dostupné prostriedky, ktorými sa sám mohol domôcť nápravy vytýkaných väd, prípadne, či v čase podania dovolania generálneho prokurátora nemožno ochranu jeho práv dosiahnuť inými prostriedkami.

25. K riešeniu otázok, ktoré vyplývajú z uplatnenia princípu proporcionality, dovolací súd pristupuje (môže pristúpiť) až v prípade, že nezistil dôvod pre odmietnutie dovolania generálneho prokurátora z niektorého dôvodu, patriaceho do skôr skúmaného okruhu otázok (pozri napr. uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 3CdoGp/1/2017).

26. V rámci posúdenia zachovania lehoty na podanie dovolania generálneho prokurátora, jeho podania oprávneným subjektom, na základe podnetu procesnej strany dovolací súd konštatuje, že v prejednávanej veci uvedené podmienky sú splnené. Uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 12. februára 2019, č. k. 37Exre/65/2016-190 nadobudlo právoplatnosť 20.03.2019 a doplnujúce uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 20. marca 2020, č. k. 37Exre/65/2016-210 nadobudlo právoplatnosť 23.04.2019. Dovolanie GP bolo podané 24.02.2020, resp. v lehote jedného roka od právoplatnosti napadnutých uznesení. Podnet na podanie dovolania GP podala obchodná spoločnosť GPW s. r. o., ktorá bola akcionárom spoločnosti BELAR-GROUP, a. s. Podávateľ podnetu ako prílohu predložil kópiu hromadnej akcie ev. č. 0071, séria A, emitovanej na meno obchodnej spoločnosti STELLIO s. r. o. Ako vyplýva z obchodného registra STELLIO s. r. o. je pôvodné obchodné meno spoločnosti GPW s. r. o. Dovolací súd dodáva, že podávateľ podnetu je aj podľa ustálenej judikatúry najvyššieho súdu osobou dotknutou rozhodnutím súdu, pretože jeho práva a oprávnené záujmy boli napadnutým rozhodnutím nepriaznivo dotknuté (3MCdo/22/2007, MCdo/170/2002).

27. Dovolací súd následne s poukazom na § 78 ods. 1 C. m. p. posudzoval otázky súvisiace s princípom subsidiarity dovolania GP ako mimoriadneho opravného prostriedku. Skúmal, či podnecovateľ vyčerpал všetky jemu dostupné prostriedky, ktorými sa sám mohol domôcť nápravy vytýkaných väd, prípadne či v čase podania dovolania generálneho prokurátora nemožno ochranu jeho práv dosiahnuť inými prostriedkami. Podľa Civilného mimosporového poriadku postačí, ak iné prostriedky nápravy nie sú pre osoby dotknuté nezákonným súdnym rozhodnutím prípustné v čase podania dovolania GP.

28. Dovolaním napádané uznesenia okresného súdu neboli podnecovateľovi, ako bývalému akcionárovi spoločnosti BELAR-GROUP, a. s. doručované a o ich existencii sa podnecovateľ dozvedel až po tom, ako napadnuté uznesenia nadobudli právoplatnosť, keď bol v obchodnom registri zrušený zápis údajov o spoločnosti BELAR-GROUP, a. s. týkajúci sa dodatočnej likvidácie jeho majetku. Týmto je princíp subsidiarity v prebiehajúcom konaní naplnený, nakoľko podnecovateľ nemal iný prostriedok nápravy voči napadnutým uzneseniam okresného súdu, akým je mimoriadny opravný prostriedok vo forme dovolania GP.

29. K riešeniu otázok, ktoré vyplývajú z uplatnenia princípu proporcionality v zmysle ustanovenia § 78 ods. 2 C. m. p. dovolací súd zdôrazňuje, že záujem zmeniť alebo zrušiť dovolaním napadnuté rozhodnutie vo všeobecnosti prevažuje vtedy, ak sú v napádanom rozhodnutí alebo v konaní jemu predchádzajúcom závažné chyby, ktoré sú v rozpore so základnými ústavnými právami. Ide aj o chyby, ktoré výrazne narúšajú verejnú reputáciu súdneho procesu alebo sú v rozpore s princípmi elementárnej spravodlivosti. Dovolací súd sa preto zaoberal posudzovaním dôvodnosti dovolania GP a zisťoval, či generálnym prokurátorom napadnuté právoplatné uznesenia okresného súdu a konanie, ktoré predchádzalo ich vydaniu, porušuje právo na spravodlivý proces alebo trpí vadami, ktoré majú za následok závažné porušenie práva a či potreba zrušiť napadnuté rozhodnutia prevyšuje nad záujmom zachovania ich nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty.

30. Podľa názoru generálneho prokurátora, napadnutými uzneseniami Okresného súdu Bratislava I, ako aj procesným postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, bol porušený zákon a nezákonne sa nimi zasiahlo do majetkových práv všetkých bývalých akcionárov spoločnosti BELAR-GROUP, a. s., ktorých legitímnym očakávaním je účasť na rozdelení likvidačného zostatku. Je pritom irelevantné aj prípadné vyjadrenie likvidátora, spochybňujúce právoplatné rozhodnutie súdu o dodatočnej likvidácii. Generálny prokurátor poukázal aj na skutočnosť, že na základe právoplatného súdneho rozhodnutia nemôže registrový súd vykonať materiálne nesprávny zápis.

31. Podľa § 299 ods. 1 C. m. p., každý, kto má právny záujem na správnosti údajov zapísaných v obchodnom registri, alebo každý, koho sa zapísané údaje týkajú, najmä zapísaná osoba, spoločník zapísanej osoby alebo člen štatutárneho orgánu zapísanej osoby, môže navrhnúť, aby registrový súd zrušil zápis do obchodného registra.

32. Podľa § 299 ods. 2 C. m. p., návrh na zrušenie zápisu údajov do obchodného registra treba odôvodniť tým, že skutkové a právne predpoklady na vykonanie zápisu neboli splnené. Konanie o zrušenie zápisu údajov sa začína na návrh (§ 299 ods. 3 C. m. p.).

33. Dovolací súd zdôrazňuje, že účelom konania o zrušenie zápisu údajov do obchodného registra je opraviť nesprávne údaje, ktoré boli zaregistrované v obchodnom registri v dôsledku toho, že zapísaná osoba podala vecne nesprávny návrh na zápis údajov do obchodného registra. V konaní o zápise údajov do obchodného registra podľa § 278 písm. a/ C. m. p. a § 282 a nasl. C. m. p., registrový súd skúma len splnenie formálnych podmienok na vykonanie zápisu údajov do obchodného registra. Uvedené znamená, že ak zapísaná osoba podá návrh na zápis údajov do obchodného registra, v ktorom sú uvedené nepravdivé údaje a ku ktorému sú doložené listiny, ktoré nezodpovedajú skutočnému právnemu stavu, môže dôjsť k situácii, kedy bude v konaní o zápise údajov vykonaný zápis údajov do obchodného registra, aj keď nie sú na vykonanie takéhoto zápisu splnené skutkové a právne predpoklady.

34. Cieľom konania o zrušenie zápisu údajov do obchodného registra je v zmysle vyššie uvedeného dosiahnuť návrat do pôvodného stavu, ktorý existoval pred vykonaním skutkovo a právne nesprávneho zápisu údajov do obchodného registra v konaní o zápise údajov. V konaní o zrušení zápisu údajov do obchodného registra je preto možné zrušiť len zápis údajov vykonaný v konaní o zápise údajov. Takýto zápis je úkonom registrového súdu, ktorý nie je súdnym rozhodnutím a preto ani nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Predmetom konania o zrušenie zápisu údajov do obchodného registra, v zmysle uvedeného a logického výkladu nemôže byť zápis údajov do obchodného registra, ktorý bol vykonaný na základe súdneho rozhodnutia.

35. V prejednávanom prípade bola nariadená dodatočná likvidácia spoločnosti BELAR-GROUP, a. s., a to uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 28.10.2011, sp. zn. 33Exre/126/2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť 05.12.2011. Dovoláním GP napadnutými uzneseniami bol údaj o nariadení dodatočnej likvidácie dotknutej spoločnosti vymazaný v konaní o zrušenie zápisu údajov podľa § 299 a nasl. C. m. p., z ktorého dôvodu je možné konštatovať, že napadnuté uznesenia boli vydané v rozpore so zákonom. Dovolací súd konštatuje, že výmazom údajov z obchodného registra, týkajúcich sa dodatočnej likvidácie majetku spoločnosti BELAR-GROUP, a. s., vznikol protiprávny stav, kedy dodatočná likvidácia majetku spoločnosti BELAR-GROUP, a. s. stále prebieha na základe právoplatného uznesenia okresného súdu uvedeného vyššie v tomto bode rozhodnutia, a ani do dňa podania dovolania GP nebola v súlade s § 75a Obchodného zákonníka skončená. V príslušnom obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, v oddiele Sa, vo vložke č. 1161/B, nie je však o dodatočnej likvidácii na základe dovolaní napadnutých uznesení zapísaný žiadny údaj, a to bez ohľadu na existenciu iného právoplatného rozhodnutia súdu toho istého stupňa o nariadení dodatočnej likvidácie majetku spoločnosti BELAR-GROUP, a. s.

36. Dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súhlasí s názorom generálneho prokurátora, že v prejednávanom prípade bol napadnutými uzneseniami okresného súdu porušený zákon, pretože konanie o zrušenie zápisu podľa § 299 C. m. p. nie je opravným prostriedkom, v rámci ktorého sa môžu preskúmať právoplatné rozhodnutia všeobecného súdu a následne zrušovať zápisy a vymazávať údaje vyplývajúce z výroku právoplatného súdneho rozhodnutia.

37. Dovolací súd preto konštatuje, že zistený protiprávny stav je možné odstrániť len zrušením dovolaní GP napadnutých uznesení okresného súdu s tým, že potreba zrušenia napadnutých uznesení okresného súdu výrazne prevyšuje nad záujmom zachovania nezmeniteľnosti napadnutých právoplatných uznesení konajúceho súdu, čím je naplnený princíp proporcionality dovolania GP ako mimoriadneho opravného prostriedku. Legitímnym cieľom je v prejednávanom prípade záujem, aby

uznesenia registrového súdu boli vydané v súlade s princípmi spravodlivého súdneho konania a aby bolo súdne konanie ako celok spravodlivé. Tento cieľ sa realizuje vo verejnom záujme a v záujme ochrany práv účastníkov konania alebo osôb dotknutých súdnym rozhodnutím. Konajúci súd totiž v rozpore s platnou právnou úpravou zrušil zápis v obchodnom registri vykonaný na základe právoplatného rozhodnutia a takýto postup nemožno posudzovať inak, ako zásadnú (fundamentálnu) vadu súdneho rozhodnutia.

38. Najvyšší súd Slovenskej republiky, na základe vyššie uvedených skutočností dospel k záveru, že dovolanie generálneho prokurátora je prípustné a dôvodné v plnom rozsahu, preto podľa § 86 C. m. p. v spojení s § 464 C. s. p. a § 449 ods. 1 C. s. p. uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 12. februára 2019, č. k. 37Exre/65/2016-190 v spojení s doplňujúcim uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 20. marca 2020, č. k. 37Exre/65/2016-210 zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie.

39. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.